

2024

**VLAAMSE
BEGROTING**

MATTHIAS DIEPENDAELE

Vlaams minister van Financiën en Begroting,
Wonen en Onroerend Erfgoed

**Vlaamse
Regering**

INHOUD

1 Inleiding 3

2 Creatie en aanwending van de netto-beleidsruimte 4

3 De middelenbegroting.....7

3.1 Totale middelen 7

3.2 Opcentiemen en toegewezen gedeelte van de BTW en de PB 8

3.3 Specifieke dotaties vanwege de federale overheid 10

3.4 Gewestelijke belastingen 10

3.5 Toegewezen ontvangsten 12

3.6 Andere ontvangsten (inclusief Lotto-middelen en ontvangsten DAB's) 13

3.7 Te consolideren rechtspersonen 13

4 De uitgavenbegroting.....14

4.1 VASTLEGGINGS- en vereffeningskredieten 14

4.2 VASTLEGGINGS- en vereffeningskredieten per beleidsdomein 14

5 Het vorderingensaldo 17

6 Bijlage 1: Tabel netto-beleidsruimte 18

2 CREATIE EN AANWENDING VAN DE NETTO-BELEIDSRUIMTE

Het saldo t.o.v. de begrotingsdoelstelling bedraagt -2,6 miljard euro.

De tabel netto-beleidsruimte geeft aan over welke beleidsruimte de Vlaamse Regering beschikt bij ongewijzigd beleid en welke maatregelen werden genomen om de beleidsruimte uit te breiden en hoe de netto-beleidsruimte ingevuld wordt.

Saldo t.o.v. evenwichtsdoelstelling BA 2023 (1)	-1.969.550
Uitgaven buiten begrotingsdoelstelling BA 2023 (2)	1.097.592
<i>Oosterweel (hoofdwerken)</i>	479.642
<i>Relanceplan Vlaamse Veerkracht</i>	617.950
Vorderingensaldo BA 2023 (3=1-2)	-3.067.142
Evolutie ongewijzigd beleid (4=a-b+c+d)	-1.912.377
<i>Ontvangsten (a)</i>	1.282.552
<i>Uitgaven (b)</i>	2.523.058
<i>ESR-correcties (c)</i>	-717.550
<i>Onderbenutting (d)</i>	45.679
Vorderingensaldo BO 2024 bij ongewijzigd beleid (5=3+4)	-4.979.519
Correcties aftoetsen begrotingsdoelstelling BO 2024 (6)	1.076.844
<i>Oosterweel (hoofdwerken)</i>	612.118
<i>Relanceplan Vlaamse Veerkracht (ontvangsten)</i>	-356.241
<i>Relanceplan Vlaamse Veerkracht (uitgaven)</i>	820.967
Netto-beleidsruimte (7=5+6)	-3.902.675
Uitbreiding netto-beleidsruimte (8)	691.083
Nieuw beleid (9)	-1.282.441
Terugdraaien eenmalig nieuw beleid BO 2023 (10)	1.887.690
Saldo t.o.v. evenwichtsdoelstelling BO 2024 (11=7+8+9+10)	-2.606.343
Vorderingensaldo BO 2024 (12=11-6)	-3.683.187

Tabel 2-1: Netto-beleidsruimte (in duizend euro)

Tabel 2-1 geeft aan hoe het saldo ten opzichte van de begrotingsdoelstelling geëvolueerd is van de begrotingsaanpassing 2023 (-2,0 miljard euro) naar de begrotingsopmaak 2024 (-2,6 miljard euro).

Bij ongewijzigd beleid stijgen de ontvangsten met 1,3 miljard euro en de uitgaven met 2,5 miljard euro. Het doorrekenen van de onbenuttingshypothese resulteert in een stijging van de onderbenutting met 45,7 miljoen euro.

Dat geeft als resultaat een vorderingentekort van 5,0 miljard euro bij ongewijzigd beleid. Dat resultaat wordt echter gecorrigeerd voor de hoofdwerken Oosterweelverbinding en voor het Relanceplan Vlaamse Veerkracht. De netto-beleidsruimte komt zo uit op -3,9 miljard euro bij ongewijzigd beleid.

Uitbreiding van de netto-beleidsruimte: +0,7 miljard euro.

De netto-beleidsruimte wordt uitgebreid door de genomen maatregelen om de beschikbare beleidsruimte te vergroten. Bij de begrotingsopmaak 2024 worden maatregelen genomen die voortvloeien uit het Regeerakkoord. Die maatregelen resulteren enerzijds in hogere ontvangsten van 2,9 miljoen euro en anderzijds tot een daling van de uitgaven met 173,2 miljoen euro. Daarnaast werden bij de begrotingsopmaken 2022-2024 ook telkens maatregelen genomen om de houdbaarheid van de financiën op middellangetermijn te garanderen.

	VAK	VEK
Uitbreiding netto-beleidsruimte	691.083	691.083
Ontvangsten Regeerakkoord	2.929	2.929
Fiscaliteit - hervormingen	1.009	1.009
Punctuele maatregelen	1.920	1.920
Uitgaven Regeerakkoord	173.189	173.189
Fiscaliteit - hervormingen	92.527	92.527
Mildere groeiopaden	54.729	54.729
Efficiëntie en kerntaken	20.804	20.804
Punctuele maatregelen	5.129	5.129
Extra maatregelen BO 2022 ontvangsten	119.500	119.500
Extra maatregelen BO 2022 uitgaven	245.957	245.957
Extra maatregel BO 2023	30.878	30.878
Extra maatregelen BO 2024	118.630	118.630

Tabel 2-2: Uitbreiding netto-beleidsruimte (in duizend euro)

Nieuw beleid¹: +0,2 miljard euro VAK en +0,6 miljard euro VEK.

De Vlaamse Regering voorziet nieuw beleid in 2024. Dit omvat 472,4 miljoen euro vastleggings- en 322,9 miljoen euro vereffeningskredieten die volgen uit de uitvoering van het Regeerakkoord en bijkomend 1,4 miljard euro vastleggingskredieten en 1,0 miljard euro vereffeningskredieten aan nieuwe beleidsimpulsen.

Daarnaast is er ook het terugdraaien van eenmalig nieuw beleid, beslist bij de begrotingsopmaak 2023. Die eenmalige maatregelen waren gericht op crisisondersteuning voor de gezinnen, bedrijven en gesubsidieerde entiteiten in het kader van de energiecrisis (bv. energiecompensatie gemeenschapsinstellingen of toepassing tijdelijk staatssteunkader).

	VAK	VEK
Nieuw beleid	175.834	605.249
Uitgaven Regeerakkoord	-472.440	-322.861
Fiscaliteit	-7.000	-7.000
Warm Vlaanderen	-122.050	-122.050
Excelleren	-107.080	-107.080
Extra investeringen	-174.000	-15.491
Lokale besturen	-58.342	-58.342
Mobiliteit en openbare werken	-9.000	-9.000
Omgeving	-5.250	-5.250
Andere	10.282	1.352
Nieuwe beleidsimpulsen & terugdraaien eenmalig nieuw beleid	648.274	928.110
Nieuw beleid BO 2024 (recurrent)	-669.751	-572.315
Nieuw beleid BO 2024 (eenmalig)	-567.500	-260.100
Nieuw beleid BO 2023 uitgaven	-127.165	-127.165
Terugdraaien nieuw beleid BO 2023 uitgaven	2.052.690	1.927.690
Terugdraaien nieuw beleid BO 2023 ontvangsten	-40.000	-40.000

Tabel 2-3: Overzicht nieuw beleid (in duizend euro)

¹ Dit is inclusief het terugdraaien of wegvallen van eenmalig nieuw beleid: 2,1 miljard euro VAK en 1,9 miljard euro VEK aan uitgaven en 40 miljoen euro aan ontvangsten.

3 DE MIDDELENBEGROTING

3.1 TOTALE MIDDELEN

De ESR-gecorrigeerde ontvangsten bedragen in 2024: 58,1 miljard euro.

Tabel 3-1 geeft in grote rubrieken een overzicht van de ESR-gecorrigeerde middelen voor de begrotingsjaren 2023 en 2024. Voor beide begrotingsjaren gaat het om begrote cijfers. De cijfers in deze tabel zijn niet-afgeronde bedragen. Ten opzichte van de bedragen in Tabel 2-1 kunnen er daardoor afrondingsverschillen voorkomen.

De raming van de bruto aanvullende belasting op de personenbelasting (opcentiemen) is net zoals bij de vorige begrotingsrondes gebaseerd op de voorschottenmethode en vertrekt van de basisgegevens inzake bruto-opcentiemen en fiscale uitgaven voor de aanslagjaren 2022 tot en met 2024 die door de FOD Financiën op 22 september 2023 ter beschikking werden gesteld van de gewesten en gemeenschappen. De raming van de FOD Financiën van de bruto-opcentiemen voor de aanslagjaren 2023 en 2024 is gebaseerd op de kohieren van het aanslagjaar 2022, en de regionale opdeling daarvan. De gewone aanslagtermijn met betrekking tot het aanslagjaar 2022 is immers per 30 juni 2023 verstreken waardoor de realisatiecijfers van het laatstbedoelde aanslagjaar beschikbaar zijn.

	BO 2023	BA 2023	BO 2024	BO - BA
Bruto aanvullende belasting op de PB	9.452.698	9.573.667	9.966.220	392.553
Gewestmiddelen BFW	3.437.513	3.427.390	3.440.039	12.649
Gemeenschapsmiddelen BFW	29.628.434	29.496.579	29.739.684	243.106
Specifieke dotaties BFW	122.225	120.584	121.096	512
Gewestelijke belastingen	7.658.340	7.278.160	7.297.421	19.261
Eigen niet-fiscale, toegewezen ontvangsten	696.517	698.570	808.286	109.716
Eigen niet-fiscale, niet toegewezen ontvangsten	936.640	983.833	1.080.827	96.994
Lotto gelden	35.364	32.988	34.637	1.649
Diensten Afzonderlijk Beheer	336.597	359.343	288.056	-71.287
Rechtspersonen	4.714.108	4.867.271	5.344.668	477.397
TOTAAL	57.018.437	56.838.385	58.120.935	1.282.550

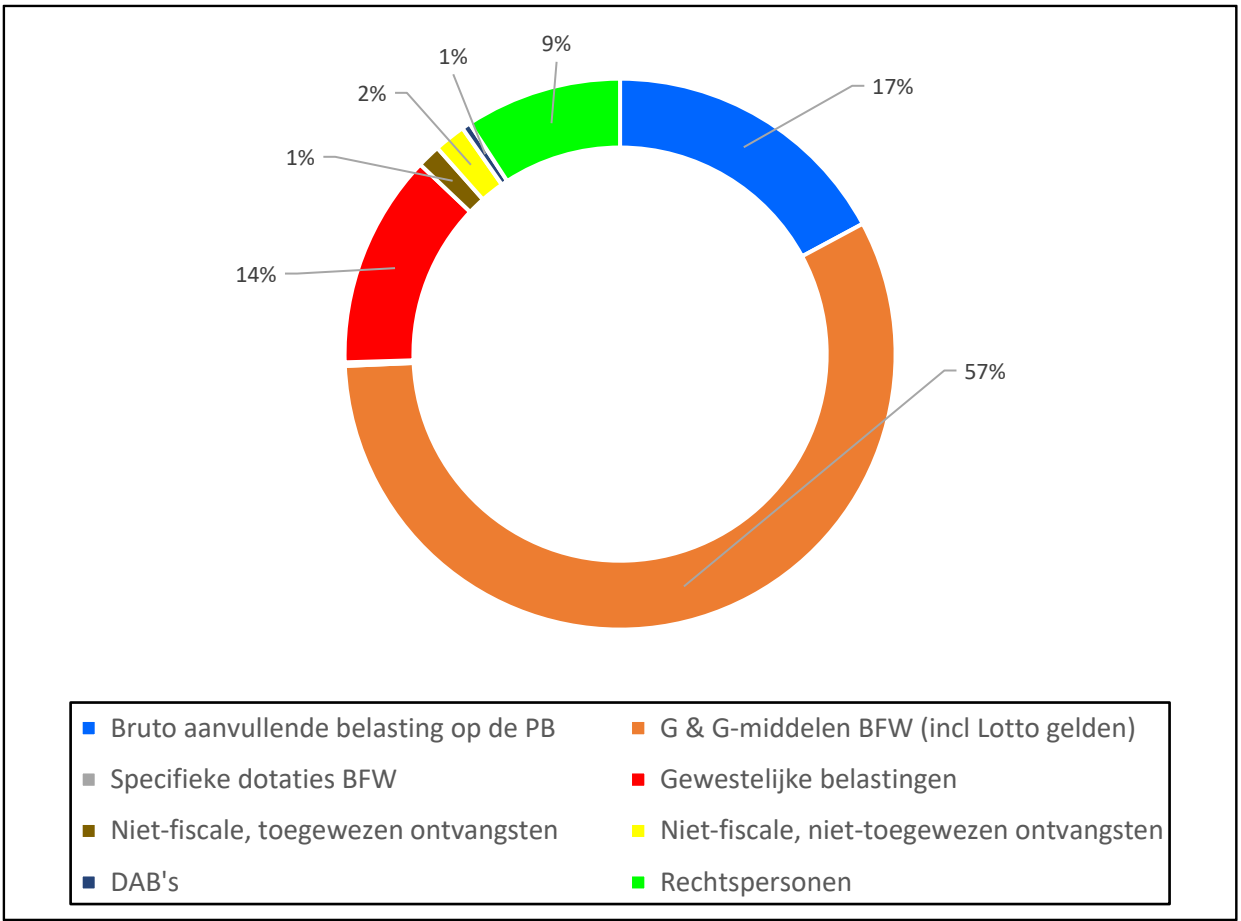
Tabel 3-1: Grote rubrieken van de ESR-gecorrigeerde middelen bij ongewijzigd beleid (in duizend euro)

Voor het begrotingsjaar 2024 worden de ESR-gecorrigeerde ontvangsten op 58,1 miljard euro geraamd. In verhouding tot het nationale BBP betekent dit 9,7%. Dit is tevens 1,3 miljard euro of 2,3% meer dan bij de begrotingsaanpassing 2023. De toename van de ontvangsten wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de bruto-opcentiemen, de dotaties uit de bijzondere financieringswet en de rechtspersonen.

De raming van de bruto-opcentiemen voor 2024 weerspiegelt eigenlijk de inkomensvorming in 2023 die omwille van de hoge inflatie positief is.

De stijging van de dotaties uit de bijzondere financieringswet wordt hoofdzakelijk verklaard door de hoge inflatie die in 2024 verwacht wordt (zie Tabel 3-2) en die het aangroeiemechanisme van de bijzondere financieringswet voedt.

Figuur 3-1 toont voor het begrotingsjaar 2024 het relatieve aandeel van de inkomsten ten opzichte van de totale middelen. Uit deze figuur blijkt dat de Vlaamse opcentiemen 17% vertegenwoordigen van de Vlaamse (ESR-gecorrigeerde) ontvangsten. Het belang van de gewestbelastingen bedraagt 14%.

Figuur 3-1: Grote rubrieken van de ESR-gecorrigeerde middelen, BO 2024

3.2 OPCENTIEMEN EN TOEGEWUZEN GEDEELTE VAN DE BTW EN DE PB

Tabel 3-2 toont een overzicht van de belangrijkste parameters die bij de begrotingsaanpassing 2023 en de begrotingsopmaak 2024 gebruikt worden om de opcentiemen en het toegewezen gedeelte van de BTW en de PB te ramen. Het betreft de parameters van de Economische Begrotingen van respectievelijk 16 februari 2023 (begrotingsaanpassing) en 7 september 2023 (begrotingsopmaak), en van de mededeling door de FOD Financiën van respectievelijk 17 maart 2023 en 22 september 2023.

	BA 2023 (EB 2/2023)		BO 2024 (EB 9/2023)	
	2022 definitief	2023 aangepast	2023 vermoedelijk	2024 initieel
BBP	3,1%	1,0%	1,0%	1,3%
CPI	9,60%	4,5%	4,4%	4,1%
GZI	9,25%	4,9% (4,6% toegekend in uitgavenkredieten)	4,7%	4,3% (4,3% toegekend in uitgavenkredieten)

Tabel 3-2: Belangrijkste parameters

Aangaande de opcentiemen voor het begrotingsjaar 2024 werd reeds gesteld dat de raming gebaseerd is op de voorschottenmethode en vertrekt van cijfers voor de aanslagjaren 2022 tot en met 2024 die door de FOD Financiën per 22 september 2023 ter beschikking werden gesteld.

Op basis van de supra vermelde parameters en impact van federale maatregelen worden de bruto-opcentiemen bij de begrotingsopmaak 2024 op 9,97 miljard euro geraamd. De voorschottenmethode, die concreet neerkomt op de raming van de voorschotten voor het aanslagjaar 2024 en de raming van de afrekeningen in 2024 over de voorgaande aanslagjaren, houdt ook impliciet rekening met een inningspercentage. Bij de begrotingsopmaak 2024 wordt er uitgegaan van een inningspercentage van 99,66%, dat gebaseerd is op de verwachte realisaties met betrekking tot het aanslagjaar 2022.

Vanaf AJ 2021 worden er geen opstappen meer voorzien inzake Tax Shift.

	BA 2023	BO 2024	BO 2024 - BA 2023
Voorschotten	9.271.583	10.018.178	746.595
Afrekeningen vorige aanslagjaren	302.084	-51.958	-354.042
Bruto opcentiemen	9.573.667	9.966.220	392.553

Tabel 3-3: Bruto-opcentiemen (in duizend euro)

Verder toont Tabel 3-4 dat bij de begrotingsopmaak 2024 de overige toegewezen dotaties op 33,2 miljard euro geraamd worden, inclusief een verwachte negatieve afrekening over het begrotingsjaar 2023 van 68,2 miljoen euro. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2023 nemen de overige toegewezen dotaties met 255,8 miljoen euro toe.

In totaal worden de middelen uit de bijzondere financieringswet in 2024 op 43,2 miljard euro geraamd (bruto-opcentiemen en toegewezen dotaties; exclusief specifieke dotaties en exclusief Lotto-middelen), inclusief de afrekening over het begrotingsjaar 2023. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2023 nemen de bedoelde middelen met 648,3 miljoen euro toe.

De voorliggende raming van de toegewezen dotaties sluit tevens volledig aan bij de ramingen die door de FOD Financiën gecommuniceerd werden voor de begrotingsopmaak 2024.

	BA 2023	BO 2024	BO 2024 - BA 2023
Gewest: dotaties voor diverse bevoegdheden	3.614.754	3.774.755	160.000
Gewest: overgangsmechanisme	-321.557	-321.557	0
Gemeenschap: BTW dotatie	12.087.572	12.677.812	590.240
Gemeenschap: PB dotatie	6.836.945	7.136.905	299.960
Gemeenschap: dotaties voor diverse bevoegdheden	9.376.178	9.827.211	451.033
Gemeenschap: overgangsmechanisme	152.795	152.795	0
Subtotaal	31.746.687	33.247.921	1.501.234
Gew & Gem: afrekening over het jaar t-1	1.177.281	-68.198	-1.245.479
Totale middelen Gew & Gem	32.923.969	33.179.724	255.755

Tabel 3-4: Gewest- en gemeenschapsdotaties (in duizend euro)

3.3 SPECIFIEKE DOTATIES VANWEGE DE FEDERALE OVERHEID

Tabel 3-5 toont de geraamde middelen met betrekking tot de (overige) specifieke dotaties vanwege de federale overheid. De bijkomende toelagen die de gemeenschappen vanaf 2015 ontvangen voor de bijkomende bevoegdheden die hen door de zesde staats hervorming worden toegekend (gezinsbijslag, ouderenzorg, gezondheidszorg, ziekenhuisinfrastructuur (vanaf 2016), justitiehuizen en interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018)), zijn begrepen in de gemeenschapsmiddelen van Tabel 3-4.

Bij de begrotingsopmaak 2024 worden de specifieke dotaties op 121,1 miljoen euro geraamd. Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2023 neemt de raming met 0,5 miljoen euro toe.

	BA 2023	BO 2024	BO 2024 - BA 2023
Buitenlandse studenten	47.023	48.904	1.881
Overname gewestbelastingen (VB, BIV)	18.876	19.631	755
Overname gewestbelastingen (ERF, REG)	30.682	31.909	1.227
Dotatie Nationale Plantentuin	9.269	9.765	496
Compensatie dode hand	1.069	1.086	17
Overname gewestbelastingen (SW, AO en OB)	9.530	9.912	381
Subtotaal	116.449	121.207	4.758
Afrekening over het jaar t-1	4.135	-110	-4.246
Totaal specifieke dotaties	120.584	121.096	512

Tabel 3-5: Specifieke dotaties (in duizend euro)

3.4 GEWESTELIJKE BELASTINGEN

Naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2024 worden de gewestbelastingen op 7,3 miljard euro geraamd, 19,3 miljoen euro meer dan bij de begrotingsaanpassing 2023. Tabel 3-6 toont een overzicht van de begrotingsposten en de verschillende bedragen. De getoonde bedragen zijn ESR-ontvangsten.

////////////////////////////////////

De ontvangsten uit de kilometerheffing worden geraamd op 622,1 miljoen euro. Er wordt voor 2024 uitgegaan van een groei van het aantal afgelegde kilometer op tolwegen met 1,3% (BBP). Het effect van de jaarlijkse indexering bedraagt 5,4%. Het vergroeningseffect wordt net als bij de begrotingsaanpassing 2023 geraamd op -0,4%.

De raming voor 2024 voor de belasting op spelen en weddenschappen komt uit op 65,7 miljoen euro. De raming gaat uit van een toename van de ontvangsten met 2%.

De ontvangsten uit de belasting op automatische ontspanningstoestellen worden voor 2024 geraamd op 24,2 miljoen euro. Er wordt rekening gehouden met een indexatie van de tarieven met 1,6%.

	BA 2023	Prognose 2023	BO 2024	BO 2024 – BA 2023
Verkooprecht	2.455.154	2.347.298	2.384.993	-70.161
Verdeelrecht	88.520	84.988	84.494	-4.026
Recht op hypotheekvestiging	152.117	128.853	136.225	-15.892
Schenkelasting	479.202	468.497	444.501	-34.701
Erfbelasting excl. Fiscale regularisaties	1.693.122	1.792.464	1.759.449	66.327
Erfbelasting fiscale regularisaties	0	0	0	0
Onroerende voorheffing	318.270	318.539	334.441	16.171
Verkeersbelasting	1.171.458	1.171.923	1.183.759	12.301
Belasting op inverkeerstelling	248.969	258.702	257.634	8.665
Kilometerheffing	583.631	583.658	622.075	38.444
Spelen en weddenschappen	63.934	64.327	65.692	1.758
Automatische ontspanningstoestellen	23.783	23.783	24.158	375
Openingsbelasting	0	0	0	0
Totaal	7.278.160	7.243.032	7.297.421	19.261

Tabel 3-6: Gewestelijke belastingen (in duizend euro)

3.5 TOEGEWENZEN ONTVANGSTEN

Aan een begrotingsfonds toegewezen of geaffecteerde ontvangsten - die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen bestempeld worden - zijn ontvangsten die voorbehouden worden voor het dekken van bepaalde, duidelijk omschreven uitgaven. De raming van de toegewezen ontvangsten voor het begrotingsjaar 2024 bedraagt 808,3 miljoen euro (bij constant beleid). Ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2023 houdt deze raming een toename in van 109,7 miljoen euro.

De grootte en de evolutie van de toegewezen ontvangsten in 2024 wordt in belangrijke mate verklaard door de ontvangsten van het Energiefonds, het Klimaatfonds en het Verkeersveiligheidsfonds.

Andere belangrijke toegewezen ontvangsten in de middelenbegroting zijn de terugbetalingen van salarissen en salaristoelagen in de onderwijssector.

4 DE UITGAVENBEGROTING

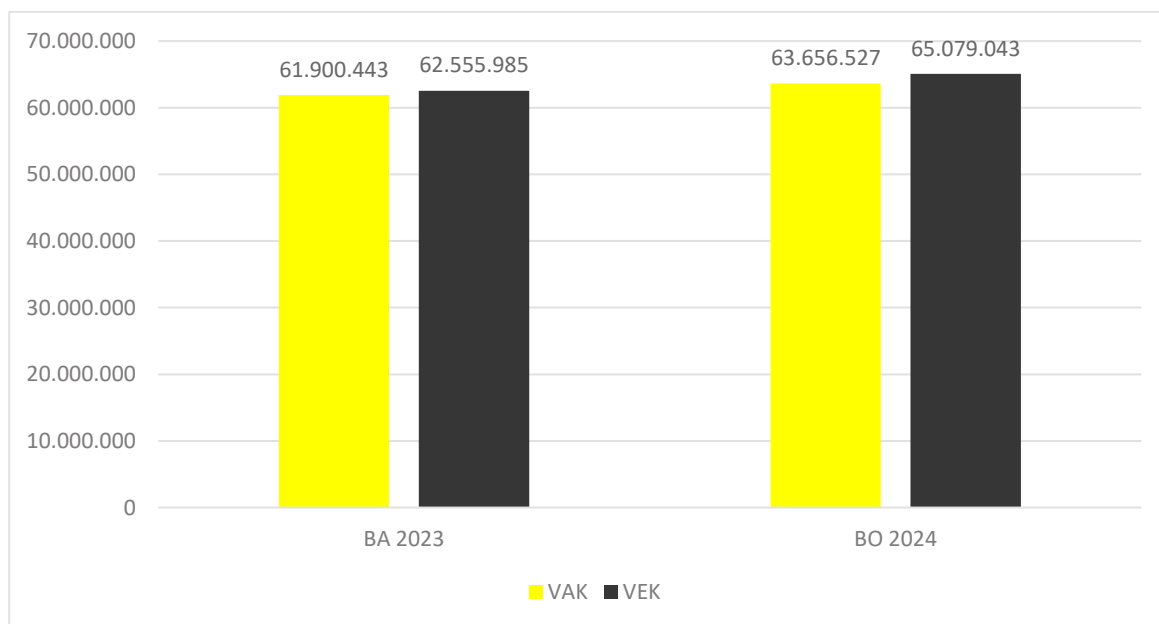
4.1 VASTLEGGINGS- EN VEREFFENINGSKREDIETEN

De vastleggings- en vereffening kredieten stijgen bij ongewijzigd beleid resp. met 1,8 en 2,5 miljard euro.

Figuur 4-1 geeft de evolutie weer bij ongewijzigd beleid van de geconsolideerde vastleggings- en vereffening kredieten bij de begrotingsopmaak 2024 ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2023. Bij de begrotingsaanpassing 2023 en de begrotingsopmaak 2024 liggen de vastleggings kredieten respectievelijk 0,7 miljard euro en 1,4 miljard euro lager dan de vereffening kredieten.

Het verschil tussen het niveau aan vastleggings- en vereffening kredieten is in grote mate toe te schrijven aan de vereffening kredieten die voorzien worden in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht en de Oosterweelverbinding. In 2023 ging het om 1,1 miljard euro en in 2024 om 0,8 miljard euro aan uitgaven voor het relanceplan. De engagementen voor het Oosterweelproject zijn reeds genomen. De komende jaren volgen de vereffening kredieten om de genomen vastleggingen te vereffenen. De geraamde bouwkost voor de hoofdwerken van de Oosterweelverbinding (VEK) bedraagt 0,6 miljard euro in 2024.

4.2 VASTLEGGINGS- EN VEREFFENINGSKREDIETEN PER BELEIDSDOMEIN

Figuur 4-1: De globale evolutie van de vastleggings- en vereffening kredieten bij ongewijzigd beleid (in duizend euro)

Tabellen 4.1 en 4.2 geven samen met figuur 4.2 de verdeling weer van de vastleggings- en vereffening kredieten per beleidsdomein voor de begrotingsopmaak 2024.

Beleidsdomein ²	BA 2023	BO 2024	%
Hogere Entiteiten	157.794	161.220	2,17%
Financiën en Begroting	3.305.484	4.925.496	49,01%
Economie, Wetenschappen en Innovatie	3.179.316	3.432.244	7,96%
Onderwijs en Vorming	17.850.090	18.226.076	2,11%
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	16.338.707	16.566.505	1,39%
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.558.435	1.606.012	3,05%
Werk en Sociale Economie	4.032.144	4.010.343	-0,54%
Landbouw en Visserij	236.470	278.529	17,79%
Mobiliteit en Openbare Werken	5.893.029	4.708.131	-20,11%
Omgeving	3.493.057	3.926.976	12,42%
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie	5.855.917	5.814.995	-0,70%
TOTAAL	61.900.443	63.656.527	2,84%

Tabel 4-1: Vastleggingskredieten per beleidsdomein, excl. nieuwe maatregelen en beleid (in duizend euro)

² De beleidsdomeinen Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI), Werk en Sociale Economie (WSE) en Landbouw en Visserij (LV) worden met ingang van 1 januari 2024 samengevoegd tot een nieuw beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie (WEWILS). De beleidsdomeinen LV, WSE en EWI in zijn dus samen te lezen als het nieuwe fusie beleidsdomein WEWILS.

5 HET VORDERINGENSALDO

	BA 2023	BO 2024
Geconsolideerde ESR-ontvangsten (1)	56.838.384	58.120.936
Geconsolideerde ESR-uitgaven (2)	62.555.985	65.079.043
Begrotingsmaatregelen (3)		691.083
Nieuw beleid (incl. terugdraaien) (4)		605.249
Geconsolideerd ESR-saldo (5=1-2+3+4)	-5.717.601	-5.661.775
Onderbenutting (6)	1.652.776	1.698.455
Geconsolideerd ESR-saldo na onderbenutting (7=5+6)	-4.064.825	-3.963.320
ESR-correcties (8)	997.683	280.133
Correcties aftoetsen begrotingsdoelstelling (9)	1.097.592	1.076.844
Saldo t.o.v. begrotingsdoelstelling (10=7+8+9)	-1.969.550	-2.606.343

Tabel 5-1: Het vorderingensaldo (in duizend euro)

Het saldo t.o.v. de begrotingsdoelstelling bedraagt -2,6 miljard euro voor de begrotingsopmaak 2024.

Het saldo t.o.v. de begrotingsdoelstelling wordt berekend op basis van de evolutie van de middelen en uitgaven, besproken in voorgaande hoofdstukken. Dat gebeurt in de volgende stappen:

- In eerste instantie worden de geconsolideerde ESR-ontvangsten afgezet ten opzichte van de geconsolideerde ESR-uitgaven;
- Vervolgens worden de begrotingsmaatregelen (0,7 miljard euro) in rekening gebracht;
- Daarna worden de nieuwe beleidsimpulsen en het terugdraaien van eenmalig niet beleid (0,6 miljard euro) verrekend. Dat geeft het geconsolideerde ESR-saldo;
- Het geconsolideerde ESR-saldo wordt vervolgens aangepast voor onderbenutting (1,7 miljard euro), om zo tot het geconsolideerde ESR-saldo na onderbenutting te komen;
- Hierop worden nog ESR-correcties toegepast. De correctie van 1 miljard euro aan leningen en waarborgcapaciteit van 2023 valt weg en er komt een correctie van 279,7 miljoen euro bij voor de schuldovername van de gemeenten die fusioneren.
- Tot slot worden de ESR-uitgaven die buiten de begrotingsdoelstelling worden gehouden afgezonderd. Enerzijds de uitgaven voor de hoofdwerken van de Oosterweelverbinding en anderzijds voor het relanceplan Vlaamse Veerkracht wordt er bij de begrotingsopmaak 2024 1,1 miljard euro buiten de begrotingsdoelstelling gehouden.

////////////////////////////////////

6 BIJLAGE 1: TABEL NETTO-BELEIDSRUIMTE

De opzet van deze tabel is om in één oogopslag een overzicht te geven van de belangrijkste bijstellingen of delta's met ESR-impact ten opzichte van de vorige begrotingsronde. Zo krijgt de lezer onmiddellijk een samenvattend overzicht.

Programma/ instelling		VAK	VEK
	Saldo t.o.v. begrotingsdoelstelling BA 2023 (1)		-1.969.550
	Uitgaven buiten begrotingsdoelstelling BA 2023 (2)		1.097.592
	Vorderingensaldo BA 2023 (3=1-2)		-3.067.142
	Evolutie ontvangsten bij ongewijzigd beleid (4)		1.282.552
	Ontvangsten VG (4.1)		805.155
	Bruto aanvullende belasting op de PB		392.553
	Gewestmiddelen BFW		12.649
	Gemeenschapsmiddelen BFW		243.106
	Gewestelijke belastingen		19.261
	Actualisatie ontvangsten relanceplan VV		-154.926
	Rente-ontvangsten		88.753
	Vastgoedtransacties (eenmalig)		94.200
	Overige ontvangsten VG		109.559
	Ontvangsten rechtspersonen (4.2)		477.397
	Vlaams Energiebedrijf		344.945
	De Lijn		30.027
	De Werkvennootschap		27.838
	Vlaams Woningfonds		17.541
	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen		17.755
	Overige		39.291
	Evolutie uitgaven bij ongewijzigd beleid (5)	1.756.084	2.523.058
	Index (5.1)	1.394.203	1.322.726
	Indexatie lonen binnen systeem van loonprovisie (op kruissnelheid brengen overschrijding spilindex september 2023)	566.667	566.667
	Indexatie lonen en werkingsmiddelen buiten loonprovisie aan 4,3% GZI	75.172	65.170
	Indexprovisie (overschrijding spilindex februari en juni 2024)	595.021	595.021
	ABEX-index VWF & VMSW (FS3 & BSL)	61.475	0

Programma/ instelling		VAK	VEK
MH	Leefbaarheidsprojecten AWV 2023: Ringpark Zuid	-6.500	-1.055
MH	Leefbaarheidsprojecten AWV 2024: Ringpark Zuid	1.003	7.503
MH	Vereffeningskalender AWV	0	31.891
MH	Verkeersveiligheidsfonds: Investerings	-8.447	0
DVW	De Vlaamse Waterweg: leefbaarheidsproject Scheldebrug	-11.132	-7.067
DVW	De Vlaamse Waterweg: vereffeningskalender	0	-21.711
DVW	Actualisatie begrotingscontouren: daling saldo-intering	0	32.202
DWV	De Werkvennootschap: vereffeningskalender	0	23.312
De Lijn	Actualisatie vereffeningskalender	0	24.678
De Lijn	Intering ODC 2023	-26.600	-26.600
Lantis	Oosterweel: Hoofdwerken (uitgaven buiten begrotingsdoelstelling)	-957.795	132.476
Lantis	Oosterweel: Flankerende maatregelen en leefbaarheid (uitgaven binnen begrotingsdoelstelling en buiten financieel model)	0	-17.260
Lantis	Oosterweel: Voorbereidende werken (uitgaven binnen begrotingsdoelstelling)	26.853	58.066
Lantis	Andere: Verkeersveiligheid en toekomstverbond (uitgaven binnen begrotingsdoelstelling)	2.255	426
LOM Vlaanderen	Opname extra VAK uit marktconforme financiering	4.741	0
QE	Hernieuwbare energiedoelstellingen	-19.279	-19.000
QE	Versnelling woningrenovatie en hernieuwbare energie	-116.370	-197.282
QD	Index huursubsidies en -premies	3.572	3.572
QD	Jaarlijkse bijstelling door lagere rentelasten consolidatie VMSW en VWF	7.000	7.000
VWF	Dalende rentelasten marktconforme leningen	-10.436	-10.436
VWF	Toename rentelasten obligatieprogramma FB	46.699	46.699
VMSW	Klimaatmiddelen	23.000	-107
VMSW	FS3-rentesubsidies	26.369	26.369
QF	Vereffeningskalender uitdoofbeleid pelsdierhouderijen	0	-6.572
QH	Klimaatmiddelen 2024 (excl. ICL)	-12.636	7.887
VLM	Bouwshiftfonds	95.000	33.333
VEB	Actualisatie begrotingscontouren: ESR-uitgaven	342.643	340.071
MINAfonds	MINA index	1.246	1.246
SM	Groeinorm 3,5% financiering lokale besturen	114.348	114.348
SM	Terugdraai middelen versterking collectieve renovaties	-3.750	-3.750
SM	Organisatie lokale verkiezingen	4.545	4.391
SM	Verkiezingen Vlaams parlement	1.604	1.776
SM	Compensatie verlies energiedividenden	-9.071	-9.071
SK	Bouwprojecten: Belpaire gebouw	-21.161	5.565
SK	Vastgoedbeheer: zero based raming (o.a. inhuring Belpaire gebouw)	30.906	30.906

Programma/ instelling		VAK	VEK
SK	Vastgoedtransacties inkanteling vastgoed	8.705	8.705
SK	Bijstelling bouwprojecten (VRK i.k.v. het klimaatactieplan, hybride werken)	-10.450	-3.528
SK	Provisie uitvoering 5-sporenbeleid en versterking arbeidsvoorwaarden	13.500	13.500
SE	Terugname FTI-budget	-12.000	-12.000
SP	Terugdraai BAR-middelen	-11.766	-11.766
SP	Terugdraai BAR-middelen (afloop brexitsubsidies)	-8.200	-8.200
	Overige	27.395	46.400
	ESR correcties (6)		-717.550
	Onderbenutting (7)		45.679
	Vorderingensaldo bij ongewijzigd beleid (8=3+4-5+6+7)		-4.979.519
	Uitgaven buiten begrotingsdoelstelling (9)		1.076.844
	Netto-beleidsruimte (10=8+9)		-3.902.675
	Uitbreiding netto-beleidsruimte (11)	691.083	691.083
	Ontvangsten Regeerakkoord	2.929	2.929
	Fiscaliteit - hervormingen	1.009	1.009
	Punctuele maatregelen	1.920	1.920
	Uitgaven Regeerakkoord	173.189	173.189
	Fiscaliteit - hervormingen	92.527	92.527
	Mildere groeiopaden	54.729	54.729
	Efficiëntie en kerntaken	20.804	20.804
	Punctuele maatregelen	5.129	5.129
	Extra maatregelen BO 2022 ontvangsten	119.500	119.500
	Extra maatregelen BO 2022 uitgaven	245.957	245.957
	Extra maatregel BO 2023	30.878	30.878
	Extra maatregelen BO 2024	118.630	118.630
	Nieuw beleid (12)	175.834	605.249
	Uitgaven Regeerakkoord	-472.440	-322.861
	Fiscaliteit	-7.000	-7.000
	Warm Vlaanderen	-122.050	-122.050
	Excelleren	-107.080	-107.080
	Extra investeringen	-174.000	-15.491
	Lokale besturen	-58.342	-58.342

Programma/ instelling		VAK	VEK
	Mobiliteit en openbare werken	-9.000	-9.000
	Omgeving	-5.250	-5.250
	Andere	10.282	1.352
	Nieuwe beleidsimpulsen & terugdraaien eenmalig nieuw beleid	648.274	928.110
	Versterking erfgoedronde	-18.000	-18.000
	Versterking culturele instellingen	-7.000	-7.000
	Onderwijs: aanpak lerarentekort en versterking hoger onderwijs	-95.557	-95.557
	Sloop-en heropbouwpremie	-4.000	-4.000
	Justitie: werkstraffen, IT enkelbanden, handhavings- en crimiplatform, gevangenen, meldpunt	-9.000	-9.000
	Wonen: studentenhuysvesting	-6.500	-6.500
	Onroerend erfgoed: afbouw wachtlijst	-6.500	-6.500
	F&B: verstrengd toezicht subsidies, werkingskosten F&B, Vlaams Fiscaal Platform Vlabel	-2.000	-2.000
	Verhoging frequentie Sint-Anna veerdienst	-1.800	-1.800
	Diplomatiek netwerk DKBUZA	-200	-200
	Sport: investeringen infrastructuur (focus op zwembaden) + topsportbeleid	-8.000	-8.000
	Dierenwelzijn: uitvoering nieuwe Codex + ondersteuning dierenasielen	-1.750	-1.750
	Vlaamse Rand	-250	-250
	Omgeving: Blue Deal	-5.000	-5.000
	Omgeving: asbest, PFAS, Zeer Zorgwekkende Stoffen, circulaire economie	-10.000	-10.000
	Versterking kinderopvang	-250.000	-197.564
	Versterking sociale economie	-10.200	-10.200
	Personeel economische migratie	-600	-600
	Versterking jeugdbeleid	-6.000	-6.000
	Brussel	-400	-400
	Versterking jobbonus	-93.894	-93.894
	Turbo-plan inburgering & activering	-12.500	-12.500
	Personeelskost GDPB	-600	-600
	Extra investeringskredieten MOW	-50.000	-5.000
	Premies voor zero-emissiewagens	-20.000	-20.000
	Versterking leerlingenvervoer	-30.000	-30.000
	Extra kredieten MOW voor onderhoud	-20.000	-20.000
	Bijpassen energiefactuur	-67.000	-67.000
	Plan Samenleven	-4.000	-4.000
	Verlenging premiepercentages MijnVerbouwPremie	-52.500	-52.500
	Budget PV-premies	-51.000	-51.000

Programma/ instelling		VAK	VEK
	Verlenging investering asbestverwijdering in combinatie met isolatie of PV	-10.000	-10.000
	Budget uitbetaling premies thuisbatterijen	-10.000	-10.000
	Extra investeringen in klimaatadaptatie	-50.000	-25.000
	Extra machtiging sociale leningen	-250.000	0
	Sigma-plan: versterking aanpak waterbeheersing	-50.000	-25.000
	Mastercampus VDAB Roeselare	-10.000	-5.000
	VRT	-9.000	-9.000
	Extra investeringen jeuginfrastructuur	-4.000	-1.600
	Lokale besturen: compensatie energiekost	-30.000	-30.000
	Kinderbijslag: van 1% naar 2% indexatie per jaar	-21.502	-21.502
	Kinderbijslag: uitbreiding doelgroep sociale toeslagen	-1.491	-1.491
	Kinderbijslag: sociale toeslagen bestaande doelgroep verhogen	-3.655	-3.655
	Leerlingenvervoer MOW	-13.600	-13.600
	Leerlingenvervoer OV	-6.667	-6.667
	Vlaamse bijdrage Wereldtentoonstelling Osaka (2025)	-500	-500
	Versterking CAW's met oog op advies/hulp energiecrisis	-1.000	-1.000
	Terugdraaien BO 2023: kinderbijslag bonus van 100 euro	37.170	37.170
	Terugdraaien BO 2023: Vlaamse openbare dienstverplichtingen	148.000	148.000
	Terugdraaien BO 2023: versterking minimale levering aardgas	43.300	43.300
	Terugdraaien BO 2023: verruiming doelgroep energiescan	2.520	2.520
	Terugdraaien BO 2023: begeleiding gezinnen en verduurzaming verwarming	5.000	5.000
	Terugdraaien BO 2023: bijkomende informatiecampagne	500	500
	Terugdraaien BO 2023: leningen en waarborgcapaciteit (neutraal voor vorderingensaldo via ESR-correctie)	1.000.000	1.000.000
	Terugdraaien BO 2023: toepassing tijdelijk staatssteunkader EU	250.000	250.000
	Terugdraaien BO 2023: compensatie energiekosten	186.000	186.000
	Terugdraaien BO 2023: compensatie exploitatieverlies de Lijn	20.000	20.000
	Terugdraaien BO 2023: renteloze leningen aan OCMW's	1.800	1.800
	Terugdraaien BO 2023: premie voor dakisolatie	2.400	2.400
	Terugdraaien BO 2023: investeringen in Vlaamse overheidsgebouwen	40.000	40.000
	Terugdraaien BO 2023: begeleiding gezinnen plaatsen PV-installaties	10.400	10.400
	Terugdraaien BO 2023: klimaatfonds	-60.000	-60.000
	Terugdraaien BO 2023: schrapping Vlaamse energieheffing (gezinnen)	20.000	20.000
	Terugdraaien BO 2023: versterking call groene warmte, restwarmte en warmtenetten	10.000	10.000

Programma/ instelling		VAK	VEK
	Terugdraaien BO 2023: asbestverwijdering in combinatie met isolatie of PV	15.000	15.000
	Terugdraaien BO 2023: versnelling verledning openbare verlichting snelwegen	15.000	15.000
	Terugdraaien BO 2023: steun bedrijfsleven voor investeringen in PV en/of energiebesparing	20.000	20.000
	Terugdraaien BO 2023: blue deal	50.000	30.000
	Terugdraaien BO 2023: sigma-plan	60.000	20.000
	Terugdraaien BO 2023: extra investeringen MOW	100.000	40.000
	Terugdraaien BO 2023: extra onderhoudswerken MOW	10.000	10.000
	Terugdraaien BO 2023: jeuginfrastructuur	5.000	0
	Terugdraaien BO 2023: justitiehuzen	7.200	7.200
	Terugdraaien BO 2023: strategische voorraad beschermingsmateriaal	11.900	11.900
	Terugdraaien BO 2023: Vlaams Brusselfonds	500	500
	Terugdraaien BO 2023: projecten Samenleven	1.000	1.000
	ATOMA-opstappen 2024 - Vervoer op maat (vrijgave)	-7.000	-7.000
	ATOMA-opstappen 2024 - Exploitatie de Lijn (vrijgave)	-2.000	-2.000
	ATOMA-opstappen 2024 - Extra natuur (vrijgave)	-1.250	-1.250
	ATOMA-opstappen 2024 - Extra bos (vrijgave)	-4.000	-4.000
	ATOMA-opstappen 2024 - Aquafin (vrijgave)	-1.500	-1.500
	ATOMA-opstappen 2024 - Warm Vlaanderen (vrijgave)	-5.500	-5.500
	ATOMA-opstappen 2024 - Versterking basisonderwijs (vrijgave)	-23.000	-23.000
	ATOMA-opstappen 2024 - Projecten samenleven (vrijgave)	-2.000	-2.000
	ATOMA-opstappen 2024 - Amerikaans Theater (vrijgave)	-2.500	-2.500
	Saldo t.o.v. begrotingsdoelstelling BO 2024 (13=10+11+12)		-2.606.343
	Vorderingensaldo BO 2024 (14=13-9)		-3.683.187

////////////////////////////////////

